

las seu Lacticia nuncupat. Num uero & has Graeci quoque *ῥιζομα* appellauerint, sciremus sane, nisi temporum iniuria Marini uiginti de Confectionibus libri cum Graecorum omnium qui quicquam in Anatome dignum praestiterunt operibus, maxima ex parte intercidissent. Quartus enim Marini liber inter caetera glandulas tractabat, utcunque uero sit, hoc tertium in faucibus glandularum genus non minus quam caetera duo ob uarios quibus implicatur affectus, & scrophulas praecipue, perpendendum uenit: hocque imprimis tempore, quando non id solum genus, uerum & alia duo Gallicus morbus simul cum palato & gargareone misere exercet.

DE GARGAREONE. CAPUT VI.

IN biante ore gargareonem citra dissectionem uidere est, quanquam in sexta musculorum tabula E insigniatur, in septima uero F.

Gargareonis nomina.

Gargareonis situs, forma, substantia.

V. 10.

ISTA quoque corporis pars pluribus donatur nominibus. gargare enim, gurgulio, & gargareon, sibilus ac tintinabulum a uoce nuncupatur. Quia uero instar uuae superius angusta, inferius uero sphaerae instar rotunda aliquando dum inflammatione corripitur, propendet, Vaea, seu *σφαῖρα* appellatur. Deinde quod instar caudae muris, aut columnae extensa interdum ex humorum affluxu gargareon producat, ut & affectus ille, *λαύη* ac columella dicitur. Porro quoniam secundum naturam se habens, superius lator, inferius autem strictior uisitur, fundibulum aliqui eum uocauerunt. at nomina sonitus occasione ipsi indita a multis toti laryngi, ab aliquibus uero laryngis operculo tantum accommodantur. Caeterum gargareonis, qui soli inter caetera animantia homini obtrigit, situs, forma, color, ac omnia ferè huc pertinentia non minus ac externa unguium superficies euadent conspicua, si alicuius hiantis os inspicere non puerit. Vnde etià horum enarrationi prolixius quoque haud immorandum est. Oblonga enim tunc spectantibus occurrit particula fungosa & carnea a palati sine, ubi narium foramina ad os descendunt, in oris amplitudinem propendula, superius ubi palato continuatur lator, inferius pyramidis instar acutior. Venulas quaedam ex uasis palati tunica adeuntibus in ipsius medio assumit: neruis autem non admodum participat. Porro ipsius primum usum uocis modulationem esse, ac illum ad sermonem homini plurimum opitulari, argumento sunt, qui hunc praefectum habet: dein quod soli homines, auiumque quaedam genera hoc donari uidentur. adeo sane ut non immerito uelut quoddam uocis plectrum, ita ad cauum palatum pendens, censeatur. Secundario autem ad aeris attractionem, ne scilicet nimium frigidus in pulmonem feratur, aliquid & homini accommodare creditur, quum his quibus gargareo praefectus est, frigidus aer impensius quam caeteris noxius esse colligatur. Sic quoque & ad aeris expurgationem non nihil conducit. nam pulueri sibi applicat, qui alioquin in laryngem simul cum aere erat assumendus. At hic usus qui caetera animalia ad terram magis quam homo spirantia gargareone destituuntur, parui pendendus uidetur. Quamobrem uero alij gargareonem excrementorum a cerebro in os descendenti quoddam receptaculum esse tradiderint, non satis assequor, & commentum illorum esse opinor: qui gargareon nullam, qua apte aliquid suscipiat, cavitatem nanciscatur: imò quoties humore inabuitur, laxatus muris caudae forma propendet, aut alio quopiam grauissimo uitio dum fluxionem suscipit, conflictatur. At nunc tempestiuum erit, pulmonis in quem aer per asperam arteriam ducitur, constructionem aggredi.

DE PULMONE. CAPUT VII.

PULMONEM ostendit praesentis libri figurarum maior pars, prima uidelicet ad characteres R, S, T, V. Secunda ad N, O, P, Q. Tertia ad L, M, N, O. Quarta ad M, N, O, P. Quinta ad i, k, l, m. Duodecima ad E, F, G, H. Decimatercia ad B, C, D, E. Vasa autem pulmonem implicantia partim exprimuntur prima figura Capitis trigesimi octauo libri primi, partim duabus figuris Capitis decimi quinti libri tertij.

Situs pulmonis.

Numerus.

ISTVM pulmonis duae thoracis cavitates indicant, in utraque enim thoracis amplitudine, inter costas & alteram interseptientium membranarum conspicua, pulmo locatur perinde ac cavitates ipsae geminus. Ipsius enim pars dextram cavitatem occupans, illi quae in sinistra locatur, substantiae interuentu neque continua, neque etiam contigua est. Ambae enim interseptientium membranarum medio inuicem dirimuntur, & uasorum duntaxat interuentu, quae ex una radice in dextram ac sinistram pulmonis partes diriguntur, illae inuicem committuntur. Ac dextra quidem pulmonis pars dextram thoracis cavitatem, sinistra autem laeuam ita implent, ut nihil prorsus in thoracis amplitudine pulmonis substantia

substantia non oppletum sit, praeter uniuersam regionem quam interdiuidentes membranas in se coelesti constitueret retulimus. Verum in hac cavitare, quam interseptientes membranae in suo medio super nervosam septi transuersi partem, ac sub cordis inuolucris mucrone efformant, pulmonis quoque portuicula canibus & simijs continetur: uti & in reliquis animalibus, quibus penitus in farcit, neque etiam eius cavitatis formam exprimit, atque ita dextra & sinistra pulmonis partes, suas quibus continentur sedes examulsum referunt. Pulmo namque priuatim nulla indigebat forma, sed pro accumbentium corporum effigie, ut et iecur ipsum, efformatur, prorsus suarum cavitatum effigiem assumens, haud secus sane quam si aliquis gleba his cavitatibus impressa, pulmonem construxisset. Vbi cunctae enim cavitatum sedes coeuae sunt, inibi pulmo gibbosus euasit: ubi autem gibbae extuberantesque uisuntur, pulmo etiam cauus redditur. Quapropter etiam sit dextram pulmonis partem sinistra iunctam ad amulsum bubuli, aut ceruini, aut alterius bisulci animalis calcibus, unguibusue simul commissis, rara quadam similitudine respondere, aut alteram pulmonis partem unius unguis imaginem referre. Tota enim posterior pulmonis sedes, lateraque anteriori unguium regioni, ac lateribus respondent. Quemadmodum enim unguis anteriori parte linea impressioneque inuicem dirimuntur, ita quoque & posterior pulmonis sedes huic lineae similem omnino impressionem, prominentium in thoracis amplitudinem uerberarum corporum occasione, obtrinet. Et ut impressio haec secundum unguium longitudinem gibbumque modice obliquatur, ita quoque & pulmonis hac sede impressio secundum dorsum in exteriora incuruationem ducitur. Rursus ut unguis anteriori parte magis quam posteriori, contigui uidentur: ita & pulmo ipse, eo quod interseptientes membranae ab inuicem multo minus ubi dorso committuntur distant, quam ubi pectoris ossi proximae sunt. Deinde determinans unguis linea superius ac inferius magis patet quam in medio, & inferior rursus pars magis dehiscit quam elatior: quod & pulmonis quoque, quae ipsius partes inuicem dirimuntur, impressio ostendit. atque id interseptientium membranarum gratia magis quae iuxta iugulum & septum inuicem distant, quam in reliquo ad dorsum progressu: dein membranarum distantia septo proxima, lator illa est quae iugulum respicit. Reliqua autem pulmonis posterior pars & latera, propter costarum inflexus, ut & unguis ipsi, gibba uisuntur. Deinde etiam pariratione inferior pulmonis regio, ut & unguium ipsorum, lator superiori existit. Porro unguium parti quae terrae innititur pulmonis regio exactissime coeuit, septum transuersum spectans. Haec enim pulmonis regio, ut & unguium, caua uisitur, propter septi gibbosam imaginem. Ad haec, pariter quoque amplo interstitio, ut & unguis etiam, propter amplam interseptientium membranarum hic distantiam dextra pulmonis pars impese a sinistra disiungitur. Porro pulmonis regio pectoris os respiciens, ipsorumue anterior pars adamulsum refert posteriorem unguium sedem uniuersam, quae terrae non contingit. Vt enim illa utrinque orbicularis est, & amplo interstitio dissita, sic & haec pulmonis regio interdiuiditur: quae tanto posteriori etiam sede breuior est, quanto posterior unguium regio terrae non contingens, longitudine ab anteriori uincitur. Caeterum alia adhuc impressio haecenus non commemorata pulmonis illi accidit, quae a lateribus interseptientium membranarum accumbit. Harum namque latera quum hic cor coeueatur, utrinque extuberant, gibbumque efficiunt, cui proportionatum sinum pulmo (ut uniuersas quibus continetur cavitates accuratè oppleat) merito obtinet: qui sane & in unguibus illi sinui correspondet, qui inter unguis quae inuicem accumbunt cernitur, illic nimirum, ubi duriores quidam pili inter ipsas obseruari solent. Atque ita pulmonis forma unguium imagini congruit. Caeterum haec de humano pulmone dicta uelim, eo quod non flaccido, sed ut secundum naturam thoracem implet, distento. Alias enim quum coecidit, atque in lobos seu fibras insigniter distinctus uisitur, elegans haec propriaque pulmonis forma deperditur. Distinguantur enim utraque pulmonis partes in duos lobos, membraneis fibris in hominibus inuicem haerentes, neque ita inter refecandum distinctu, ut in cane, promptos. Hoc loborum interstitium obliqua perficitur linea, e regione propemodum quartae thoracis uertebrae incipiente, & oblique deorsum in priora, quasi ad pectoris ossis mucronem, protensa. Haec linea aequalem pulmonis partium diuisionem quodammodo efficit, quanquam humilior lobus superiori longior existat. Neque sane perpetuo in duos solum lobos pulmonis partes secantur, uerum aliquando in tres, interdum in nullos, aut duos, ita tamè inuicem nexos, ut sectionis potius nota, quam re uera distinctio in homine uideatur. Lobum autem qui in canibus simijsque cauae uenae caudicem suffulcit, ut iam antea dixi, nunquam in homine obseruauimus, & hunc illo destitui certo certius scio. Quauis interim Galeni locus in septimo de Administrandis dissectionibus nondum mihi memoria exciderit, quo inquit, quintum hunc pulmonis lobum illos non latere, qui recte sectionem administrant: inuens Herophilo & Ma-

Pulmonis forma.

In quos lobos fibrasue pulmonis diuidatur.

In homine nulum pulmonis lobum cauae caudicem suffulcire.